
Notitie

aan J.G. Vos, gemeente Zoetermeer
van G. Bakker
betreft bomenkap 'De Sniep'
project 0363
datum 30 oktober 2007

bsr

ecologisch advies

Postbus 23452
3001 KL Rotterdam
telefoon: 010-436 42 22
fax: 010-436 43 99
e-mail: bsr@nrm.nl
www.bureaustadsnatuur.nl

bezoekadres: Natuurhistorisch Museum
Rotterdam - Westzeedijk 345 (Museumpark)

Inleiding

In verband met de voorgenomen uitbreiding van restaurant 'De Sniep' aan de Broekwegschouw te Zoetermeer, dient een zestal bomen gekapt te worden. Het gaat hierbij om vier populieren (*Populus canadensis*), een kersenboom (*Prunus* sp.) en een Moerascypress (*Taxodium distichum*). Aan bSR ecologisch advies is gevraagd onderzoek te doen naar het gebruik van de bomen door vleermuizen, spechten en eventuele andere boombewonende vogels en zoogdieren. Indien zich vaste verblijfplaatsen van vogels of vleermuizen in de bomen bevinden dient een ontheffing te worden aangevraagd ex. artikel 75 van de Flora- en faunawet. Afhankelijk van de omstandigheden ter plaatse kunnen aan het verkrijgen van deze ontheffing eisen worden gesteld betreffende mitigatie, alsmede compensatie van verblijfplaatsen die verloren gaan.

Methodiek

In de ochtend van 10 oktober 2007 is door een medewerker van bSR ecologisch advies gekeken naar (potentiële) verblijfplaatsen van vleermuizen en vogels, zoals holten, stukken uitstekende schors en dood hout. Voorts is op en rond de bomen gezocht naar sporen zoals uitwerpselen, braakballen, dood dierlijk materiaal en dergelijke. Bij deze verkenning is gebruik gemaakt van een verrekijker (Leica 10x42BA). Daarnaast zijn voor zover relevant voor de beeldvorming foto's gemaakt van (delen van) de onderzochte bomen.

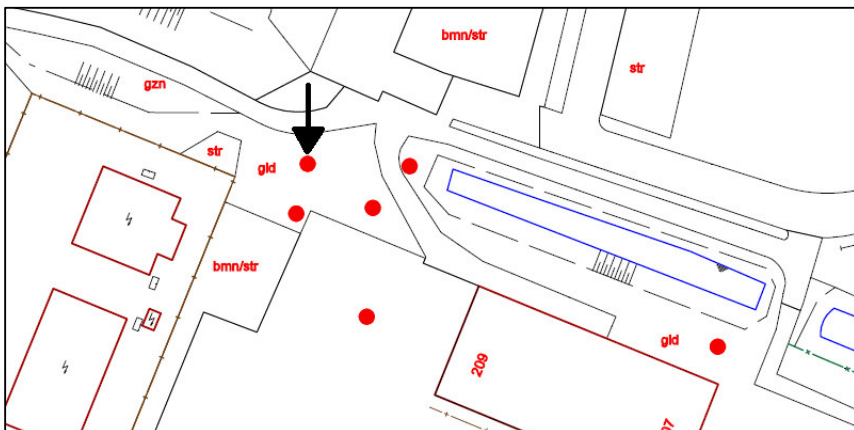
In de avond van 15 oktober 2007 is met behulp van een batdetector (Pettersson D100) geluisterd en gekeken naar de aanwezigheid van boombewonende vleermuissoorten ter plaatse. Specifiek is daarbij gelet op de aanwezigheid van de Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*). Het is vooral deze soort waarvan een paarverblijfplaats van een mannelijk dier op een dergelijke locatie verwacht kan worden.

Resultaten

Van de zes onderzochte bomen bleken de twee meest westelijke populieren van een zodanige omvang en structuur dat deze mogelijkheden herbergen voor vleermuizen om als verblijfplaats te dienen. Het gaat hierbij specifiek om de ruwe schors, waarbij de dikste boom tevens een groot dood stuk hout bevat waarachter zich de Ruige dwergvleermuis kan schuilhouden. Dit dode gedeelte is daarnaast uitvoerig voorzien van haksporen van Grote bonte specht (*Dendrocopos major*). Voor wat betreft overige vogelsoorten is de Boomkruiper (*Certhia brachydactyla*) een mogelijke broedvogel in de betreffende boom, waar vanaf medio maart rekening mee gehouden dient te worden.

In de avond van 15 oktober werd binnen twee minuten na arriveren (!), om 22:27 uur, een baltsend exemplaar van de Ruige dwergvleermuis opgemerkt. De roep werd herhaaldelijk voortgebracht vanuit de

richting van de reeds als meest geschikt aangemerkte boom, zodat verondersteld wordt dat het dier hier een paarverblijf heeft. Binnen een straal van 100 meter zijn geen andere vleermuizen waargenomen.

Figuur 1. Relatieve ligging onderzochte bomen: rode stippen. Boom met potentiële verblijfplaats: zwarte pijl.

Figuur 2. Waarschijnlijke verblijfplaats Ruige dwergvleermuis in populier, Zoetermeer, 10 oktober 2007.

Conclusies & aanbevelingen

Na een eerste inspectie van de bomen is geconcludeerd dat de twee meest westelijke populieren, waarvan het dikste exemplaar in het bijzonder, geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen, specifiek de Ruige dwergvleermuis. Overige soorten worden in de onderzochte bomen niet verwacht. De kans dat de dikste boom gebruikt wordt als verblijfplaats door Ruige dwergvleermuis is op basis van het eerste bezoek vrij groot bevonden.

Tijdens de tweede inspectie in de avond werd ogenblikkelijk een baltsroepend exemplaar van de Ruige dwergvleermuis gehoord. Omdat deze roep werd voortgebracht vanaf vrijwel exact de plaats van de eerder als geschikt aangemerkte locatie, is de kans op aanwezigheid van een paarverblijfplaats groot. In relatie tot de directe omgeving is de dikke populier vermoedelijk zelfs het meest geschikt voor vleermuizen.

Op grond van bovenstaande wordt geadviseerd om in geval van kap ontheffing aan te vragen ex. artikel 75 van de Flora- en faunawet voor het vernietigen van een vaste- rust en verblijfplaats van de Ruige

dwergvleermuis. Hoewel er haksporen van Grote bonte specht aanwezig zijn, bevinden zich geen als vaste verblijfplaats te gebruiken holen in de onderzochte bomen. Voor deze soort is een ontheffingsaanvraag dan ook niet strikt noodzakelijk.

In verband met het verkrijgen van een ontheffing dienen mitigerende maatregelen genomen te worden. In de eerste plaats dient kap van de bomen plaats te vinden in een periode waarin eventueel aanwezige vleermuizen zo min mogelijk verstoord worden en in staat zijn zelf de boom te verlaten. De perioden oktober-november of half februari- half maart zijn in principe geschikt, mits de minimumtemperatuur tenminste vijf graden Celsius bedraagt. Bij kouder weer verblijven de dieren vaak (nog) in winterrust en zijn dan kwetsbaar.

In ieder geval is het van belang de voorgenomen kap buiten de periode half maart – augustus uit te voeren vanwege de kans op het verstoren van broedende vogels. Broedende vogels zijn wettelijk beschermd.

In de tweede plaats dient de kap op een zodanige wijze plaats te vinden dat de voor vleermuizen geschikte delen van de boom voorzichtig worden verwijderd. Dode uitstekende schorsdelen dienen eerst te worden verwijderd alvorens de boom (bij voorkeur in delen) wordt neergehaald.

Omdat een in relatie tot de omgeving erg geschikte verblijfplaats voor vleermuizen wordt weggenomen, wordt geadviseerd compenserende maatregelen te treffen. Het meest eenvoudige en doeltreffende is het plaatsen van enkele houten kasten die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen. Deze dienen bij voorkeur te worden bevestigd op bomen in de directe nabijheid van de oorspronkelijke locatie, aan de noordzijde van de stam en op een hoogte van minimaal vier meter.

Kaartmateriaal

gemeente Zoetermeer, auteursrecht voorbehouden

© bSR ecologisch advies, Postbus 23452, 3001 KL Rotterdam

Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.

bSR kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.